

מדינת ישראל

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית

אגף שפות

הפיקוח על הוראת הגרמנית

אוקטובר 2019

תוכנית הלימודים בגרמנית

תוכנית בחירה לחטיבת הביניים ולחטיבה העליונה

תוכנית הלימודים בגרמנית נכתבה על ידי ועדת משנה שמינתה ועדת המקצוע ללימודי גרמנית

חברי ועדת המקצוע

- בריגיטה האן-מיכאלי – חברת הוראה בכירה ומתאמת לימודי גרמנית בטכניון, חיפה
- ליאורה אללי - מרכזת הוועדה, מדריכה מרכזת ארצית ללימודי גרמנית במשרד החינוך
- עידית בר – ממונה על תכנון קוריקולרי, אגף שפות, משרד החינוך
- שרה רוזנטל- מורה לגרמנית בעירוני א, תל אביב

חברי ועדת המקצוע (עד שנת 2014)

- ד"ר יואכים ורמולט – יו"ר הוועדה, אוניברסיטת ת"א
- תמר קהת – מרכזת הוועדה, מדריכה מרכזת ארצית ללימודי סינית, איטלקית וגרמנית במשרד החינוך
- עידית בר – ממונה על תכנון קוריקולרי, אגף שפות, משרד החינוך
- בריגיטה האן-מיכאלי – חברת הוראה בכירה ומתאמת לימודי גרמנית בטכניון, חיפה

חברי ועדת המשנה (עד שנת 2014)

- תמר קהת – מדריכה ארצית מרכזת לשפה הגרמנית, משרד החינוך
- עידית בר – ממונה על תכנון קוריקולרי, אגף שפות, משרד החינוך
- הייקה יורס ברמר – נציגת ה-ZfA, גרמניה

כתיבה ועריכה של התוכנית: עידית בר, ליאורה אללי ותמר קהת

תוכן העניינים

פתח דבר.....עמ' 6

הנחות יסוד.....עמ' 10

מטרות.....עמ' 12

עקרונות פדגוגיים-דידקטיים.....עמ' 13

מסגרת הזמן המומלצת ללימוד גרמנית בחטיבת הביניים.....עמ' 14

קווים מנחים ודגשים בתוכנית.....עמ' 15

דרכי הוראה מומלצות.....עמ' 16

דרכי הערכה.....עמ' 17

מטרות אופרטיביות במיומנויות השפה בהתאם לרמות הלימוד.....עמ' 20

נושאים לשיחה ברמות הידע השונות.....עמ' 23

ביבליוגרפיה מומלצת.....עמ' 39

פתח דבר

גרמנית היא שפת האם של כ-120 מיליון בני אדם, והיא השפה המדוברת ביותר באירופה, ואחת השפות הרשמיות של האיחוד האירופי.

הגרמנית היא שפה רשמית באוסטריה, בשווייץ, בלוקסמבורג, ובליקטנשטיין. היא שפת האם של חלק גדול מתושבי צפון איטליה, מזרח בלגיה, הולנד, דנמרק, מזרח צרפת, חלקים מפולין, צ'כיה, רוסיה ורומניה וכן בחלקים אחרים של אירופה. כמו כן השפה הגרמנית מוכרת כשפת המיעוטים בארצות רבות דוגמת סלובניה, הונגריה, רוסיה, פולין ונמיביה.

15,4 מיליון בני אדם בעולם לומדים את השפה הגרמנית כשפה זרה. לימוד השפה הגרמנית מאפשר לדבר ולהבין את השפה, לקרוא יצירות בשפת המקור, ופותח צוהר להכרת מורשת תרבותית עשירה של פילוסופיה והגות, אמנות, שירה, ספרות, מוסיקה ומדע.

ההתפתחויות בעולם המדיה, טכנולוגיית המידע, התקשורת והאינטרנט דורשות תקשורת רב-לשונית וידיעת מספר שפות.

לאור כל האמור לעיל החליט משרד החינוך לאפשר לתלמידים במדינת ישראל לבחור בשפה הגרמנית כשפה זרה נוספת וכמקצוע מוגבר ברמה של 5 יחידות לימוד.

את תוכנית הלימודים בגרמנית, שהיא תוכנית חדשה כתבה ועדה שהורכבה ממומחים ממשרד החינוך, אנשי אקדמיה ומורים לגרמנית.

מומלץ להתחיל בלימוד השפה הגרמנית בחטיבת הביניים כדי לבסס את הכישורים הלשוניים מגיל צעיר, ולאפשר לתלמידים להשיג שליטה טובה יותר בשפה.

קהל היעד של תוכנית הלימודים

- ✓ מסמך תוכנית הלימודים מיועד לסייע למורים, למנהלי בתי ספר ולמפקחים בעבודת התכנון של הוראת השפה והתרבות הגרמנית במערכת החינוך בישראל.
- ✓ המסמך מציג עקרונות, הנחות יסוד ויעדים של תוכנית הלימודים, וכן תכני הוראה והישגים מצופים מהתלמידים בהתאם לרמת הלימוד שנבחרה.
- ✓ התוכנית נועדה גם לסייע לאחראים על הכשרת מורים, לרכזי המקצוע בבתי הספר, לכותבי ספרי הלימוד ועזרי ההוראה, לבוחנים ולכותבי שאלוני הבחינות במהלך עבודתם, ובכל תהליך של קבלת החלטות בנוגע להוראת הגרמנית בבתי הספר בישראל.

מאפייני השפה הגרמנית

- הגרמנית שייכת לקבוצת השפות הגרמאניות של משפחת השפות ההודו-אירופאיות. גם השפה האנגלית ינקה מאותו מקור משותף – השפה הגרמאנית – ועל כן יש דמיון באוצר המילים בין גרמנית לאנגלית.
- גרמנית היא שפה מיוחדת מבחינת המורפולוגיה ומבני המילים שלה. ישנן מילים רבות בגרמנית שלמעשה מורכבות משתי מילים המתארות יחד מושא התייחסות אחד.
- גרמנית היא שפה מאתגרת מבחינת הדיבור אך אף יותר מכך מבחינת הכתיבה, כיוון שהיא מאופיינת במילים ארוכות, אפילו ארוכות מאוד, שכוללות מעל 15 אותיות במילה אחת. כמו כן היא מורכבת מבחינת הזמנים והטיית שמות התואר.

יהודי גרמניה ותרומתם ליישוב היהודי בארץ ישראל

ראשיתה של תנועת ההשכלה היהודית הייתה בגרמניה במאה השמונה עשרה. תנועה זו שאבה את רעיונותיה מתנועת ההשכלה האירופית הכללית. היא דגלה בהקניית השכלה וידע כללי, בפרט בתחום המדע והשפות, ובשיפור מצבם הכלכלי של היהודים על ידי הכשרתם למקצועות שונים. בכך עודדה את השתלבות היהודים בחברה הסובבת.

העלייה החמישית, בשנות ה-30 של המאה העשרים, הורכבה בעיקר מעולים מגרמניה. עולים אלו, שרבים מהם היו בעלי מקצועות חופשיים, השפיעו על חיי היישוב היהודי בארץ; הם נתנו תנופה לחיי המשק והכלכלה, וכן תרמו רבות בתחומי המדע, המוסיקה, האדריכלות, הרפואה והמשפט.

השפעת השפה הגרמנית על העברית

תחייתה של העברית המודרנית, שחלה בסוף המאה התשע עשרה ותחילת המאה העשרים, הושפעה רבות מן השפה הגרמנית.

בסוף המאה התשע עשרה ובתחילת המאה העשרים הייתה הגרמנית לשון התרבות, האקדמיה והטכנולוגיה. העולים מגרמניה ("הייקים") וממזרח אירופה, שהביאו איתם את הציוד והידע הגרמני בתחומי ההנדסה, הבניין, הדפוס ועוד, השתמשו במונחים הגרמניים וסייעו בהטמעתם בעברית. הגרמנית שימשה גם בסיס לחידושי מילים רבים בדרך של תרגום מילולי (תרגומי שאילה, כלומר – ביטויים עבריים שהם תרגום מילולי של ביטויים גרמניים, למשל, "איחר את הרכבת", "הפך זבוב לפיל", "לשקר אין רגליים", "שטויות במיץ עגבניות" ועוד).

בנוסף הייתה לגרמנית השפעה על הסלנג העברי, בעיקר בתיווך של שפת היידיש, המבוססת במידה רבה על אוצר מילים ותחביר גרמני. מילים גרמניות רבות כדוגמת 'שפכטל', 'שפיץ', 'ביס', 'שלוק', חדרו לעברית דרך היידיש.

מקומה של השפה הגרמנית בארץ ישראל לפני קום המדינה

בשנת 1901 נוסדה בגרמניה אגודת "העזרה ליהודי גרמניה" במטרה לסייע ליהודי מזרח אירופה וליהודי ארץ ישראל, ולקדם את התרבות הגרמנית מחוץ לגרמניה. האגודה תמכה בבתי ספר ובגני ילדים בארץ ישראל וייסדה כמה בתי ספר ומוסדות להכשרת מורים וגננות. שפת ההוראה הראשית במוסדות האלה הייתה הגרמנית, ולצידה העברית כשפה שניה. כמה שנים לאחר מכן יזמה האגודה את הקמתם של בית הספר הריאלי ושל הטכניון בחיפה, וביקשה לקבוע בהם את הגרמנית כשפת ההוראה במדעים המדויקים. השפה הגרמנית נבחרה בשל היותה שפת תרבות המשמשת גשר להתפתחויות המדע של העת החדשה. החלטה זאת עוררה בישוב מחלוקת גדולה, שנודעה בשם "מלחמת השפות". "מלחמת השפות" הוכרעה בסוף בניצחון העברית.

היחס לשפה הגרמנית בעקבות השואה

בעקבות שואת יהודי אירופה הונהג בארץ בשנות החמישים חרם כלפי השפה הגרמנית וכן כלפי התרבות הגרמנית וכלפי מוצרים שונים מגרמניה. החרם לא נבע מכוח החוק אלא מכוח סולידריות חברתית ומחויבות מוסרית ששררו בחברה הישראלית.

מבחינת מוסדות המדינה באה מגמה זו באה לידי ביטוי באיסור שהטילה המועצה לביקורת סרטים ומחזות על העלאת הופעות מוזיקליות והקרנת סרטים בשפה הגרמנית. עמדתה של מועצה ציבורית זו שיקפה במידה רבה את הלך הרוח הציבורי בישראל באותן שנים, אשר ראה בשפות לועזיות בכלל, ובשפה הגרמנית בפרט, גורם שלילי.

עם השנים, ולאחר חתימת הסכם השילומים בין ישראל לגרמניה המערבית בשנת 1952 (צעד אשר היה שנוי במחלוקת וגרם לוויכוחים פוליטיים נוקבים) החל תהליך של התפייסות עם גרמניה; לפני ההסכם הוגדרה גרמניה כמדינת אויב ולא התקיימו עמה קשרים כלשהם. בעקבות חתימת ההסכם החל תהליך הדרגתי שסופו בכינון יחסים דיפלומטיים בין המדינות.

הנחות יסוד

התרומה של לימוד שפה זרה בכלל ושל לימוד גרמנית בפרט ליחיד ולחברה בישראל

- השפה כנכס: ידיעת שפה זרה היא בעלת ערך לכל אזרח במדינת ישראל, והיא מהווה נכס לאומי, תרבותי, מורשתי וכלכלי למדינת ישראל.
- ידיעת שפות זרות בכלל מסייעת להבנה ולקבלה של בני עמים אחרים ותרבותם, ומובילה לסובלנות כלפי אנשים בעלי אורח חיים שונה.
- ידיעת שפות זרות בכלל מטפחת מיומנויות קוגניטיביות, ביניהן: גמישות מחשבתית ויצירתיות לשונית.
- לימוד שפה נוספת מפתח את האישיות ואת האינטליגנציה.
- רכישת שפה נוספת מעמיקה את המודעות למבניה ולתפקודיה של שפת האם ומפתחת תובנות מטה-לשוניות.
- השפה הגרמנית פותחת שערים להשכלה. היא שפת המשוררים והוגי הדעות, שפתם של המלחינים הגדולים, הפילוסופים והמדענים.
- ידיעת השפה הגרמנית מאפשרת נגישות לספרים בשפת המקור. יש לציין כי בכל שנה יוצאים לאור כ-80,000 כותרים בגרמנית. מעטים מהם מתורגמים לשפות אחרות.
- לימוד השפה הגרמנית מאפשר לצאצאים של יוצאי גרמניה להתחבר לשורשיהם, לחקור את תולדות משפחתם ואת תולדות השואה ולתקשר מילולית עם קרובי משפחתם דוברי הגרמנית.
- היכרות עם השפה הגרמנית מאפשרת ליחיד ליצור קשרים בין-אישיים עם דוברי גרמנית ולהכיר את מנהגיהם ואת אורחות חייהם.

הזיקה בין השפה הגרמנית לבין תחומי דעת אחרים

היסטוריה ותרבות: התרבות הגרמנית מתאפיינת בשפע של שירה, ספרות והגות שהעשירו את העולם התרבותי. חלק נכבד מכל זה הוא פרי יצירתם של יהודים בני התרבות הגרמנית, שהיו גם מאדריכליה: משוררים וסופרים, הוגים ומדענים, עיתונאים ופיליטוניסטים, מחזאים, סטיריקנים, שחקנים וזמרים. כולם יהודים. הם כתבו, דיברו שרו והציגו בשפה גרמנית, שהייתה מרכיב חשוב בזהותם. בעקבות שואת יהודי אירופה נקשרה השפה הגרמנית לזוועות הנאצים ורבים מהניצולים נמנעו מלדבר בשפה זו.

יידיש: יידיש היא השפה שבה דיברו רבים מיהודי אירופה במשך כאלף שנים: שפה עשירה ועסיסית, ובה אלפי ביטויים ופתגמים. היידיש התפתחה בגרמניה, במקביל להתפתחות השפה הגרמנית: היהודים הוסיפו מילים וביטויים בעברית לגרמנית המדוברת, דברו בה בהגייה ייחודית, כתבו אותה באותיות עבריות, ובהדרגה התגבשה היידיש כשפה בזכות עצמה. על הבסיס של היידיש הגרמנית נוספו במשך השנים מילים ברוסית, בפולנית וברומנית, ובשנים המאוחרות יותר, גם באנגלית. ליידיש שני ניבים עיקריים, הנכתבים באותו האופן אך נהגים אחרת. המילה "יידיש" פירושה "יהודית", והיא קיצור למונח המקורי "גרמנית יהודית" (יידיש דעייטש).

ספרות ואמנות: גרמנית היא שפתם של פילוסופים, הוגי דעות, אנשי רוח וגדולי המוזיקאים – גתה, קפקא, באך, מוצרט, בטהובן ועוד.

טכנולוגיה מדע ומחקר: גרמנית הינה השפה השנייה בחשיבותה מבין השפות בתחום המדע. תרומתה של גרמניה למחקר ופיתוח הינה השלישית בהיקפה בעולם.

מטרות

מטרת על

לימוד השפה הגרמנית יאפשר לתלמידים להתוודע למורשת התרבותית העשירה של המדינות דוברות הגרמנית, להכיר את דוברי השפה, את מנהגייהם ואורחות חייהם, ולטוות עמם רשת של קשרים בין אישיים ואחרים.

מטרות כלליות

- טיפוח מיומנויות תקשורתיות הנדרשות לרכישת השפה הגרמנית ולהפנמתה: הבנת הנשמע, הבעה בעל פה (כולל השתתפות בשיחה), הבנת הנקרא והבעה בכתב.
- הכרת התרבות הגרמנית שנוצרה בשפה זו.
- טיפוח עניין וסקרנות כלפי השפה הגרמנית ודרכי השימוש בה.
- פיתוח מיומנויות חשיבה מסדר גבוה וחשיבה יצירתית.
- פיתוח מודעות לשונית ותובנות מטא-לשוניות.
- הגברת המוטיבציה להרחבת ידיעותיהם של הלומדים מעבר לחומר הנלמד בכיתה.
- רכישת ידע בתחומי דעת נוספים והרחבת הנגישות למידע באמצעות השפה הגרמנית.
- הקניית ערכים של פתיחות וסובלנות אל השונה והאחר, דרך למידת השפה.

עקרונות פדגוגיים-דידקטיים

- **ספירליות:**
לימוד המיומנויות הלשוניות נעשה באופן הדרגתי. הלימוד נבנה נדבך על נדבך, כשכל שלב מתבסס על שלב קודם ומרחיב אותו בהתאם לשכבת הגיל ולמורכבות החומרים.
- **לימוד מתוך הקשר:**
הידע הלשוני נלמד בשלבי הלימוד השונים בהקשרים טקסטואליים, תוך הדגשת ההיבט הפונקציונלי והשימושי.
- **למידה משמעותית:**
למידה משמעותית של השפה היא למידה רלוונטית ואקטואלית לעולמם של הלומדים, ומערבת היבטים מגוונים של התנסויות בשפה, המקדמות את היכולת והרצון להשקיע ולהתאמץ ומאפשרות מקום רב יותר לסקרנות וליצירתיות.
- **אותנטיות:**
חשיפת הלומדים לטקסטים אותנטיים בשפה תסייע להם להכיר את הסביבה הטבעית של השפה ולדעת לתפקד בה.
- **פיתוח מיומנויות חשיבה:**
הוראה המפתחת חשיבה תורמת להבניית הידע של התלמידים ומסייעת להם לעבור מלמידה המדגישה זכירה ושינון של אוצר מילים ללמידה משמעותית, המפתחת את היכולות הקוגניטיביות שלהם ומטפחת את החשיבה הביקורתית והיצירתית.
- **שילוב פדגוגיה דיגיטלית:**
שילוב אמצעי למידה מתקדמים בלימוד השפה מאפשר יצירתיות ועבודה שיתופית, ויכול לתת מענה למגוון לומדים ברמות שונות של ידיעת השפה.
- **שילוב ערכים:**

לימוד השפה מזמן שילוב ערכים כמו סובלנות, קבלת האחר ושימור ערכי מורשת ותרבות.

מסגרת הזמן המומלצת ללימוד גרמנית בחטיבת הביניים

כיתה ט'	כיתה ח'	כיתה ז'	כיתה
2 ש"ש	2 ש"ש	2 ש"ש	שעות לימוד מומלצות

מסגרת הזמן המומלצת ללימוד גרמנית בחטיבה העליונה

כיתה י"ב	כיתה י"א	כיתה י'	כיתה רמת לימוד
6 ש"ש	5 ש"ש	4 ש"ש	5 יח"ל

קווים מנחים ודגשים בתוכנית:

התוכנית כוללת שלוש רמות ידע המתאימות לשכבות הגיל השונות, בהתאם לסטנדרטים שנקבעו במסגרת המדד האירופי המשותף להערכת שפות
CEFR: (the Common European Framework of Reference for Languages)

רמה A1 – לכיתות ז'-ט' או לכיתה י' (למי שלא למד גרמנית בחט"ב)

רמה A2 – לכיתה י"א

רמה B1 – לכיתה י"ב

התוכנית תתמקד במיומנויות השפה השונות ובעיקר במיומנות השיח בעל פה בכיתה.

לימוד השפה ישולב בלימוד התרבות הגרמנית והתרבות של המדינות הנוספות דוברות הגרמנית.

יש לבחור טקסטים שהם רלוונטיים ומשמעותיים לעולמם של התלמידים ומזמנים שיח ודיון על ערכים.

דרכי הוראה מומלצות

- לימוד השפה הגרמנית ייעשה באופן אקטיבי ודינמי, תוך אינטראקציה בין המורה לתלמידים ובין התלמידים לבין עצמם, לשם הגברת המוטיבציה שלהם לפתח ולהרחיב את ידיעותיהם בשפה.
- בתהליך ההוראה והלמידה של השפה יש לעודד את היצירתיות של התלמידים ואת יכולת הלמידה העצמאית שלהם.
- התכנים שייבחרו יהיו רלוונטיים לעולמם של התלמידים ומותאמים לשכבת הגיל שלהם, לתחומי העניין ולהקשרים החברתיים והתרבותיים שלהם.
- בתהליך ההוראה והלמידה של השפה ייעשה שימוש במגוון אמצעים חזותיים ובאמצעי המחשה והעשרה למיניהם, כדי להפוך את הלמידה לחווייתית ולמשמעותית יותר.
- יש להשתמש במידע מהאינטרנט כמקור נוסף ללמידה (לדוגמה – בלוגים בשפה גרמנית, שיחות טלפון באינטרנט).
- בתהליך ההוראה יש לערוך השוואה בין השפות הנלמדות ולהבליט נקודות של דמיון כדי לפתח מודעות לשוניות.
- יש לערוך לתלמידים היכרות עם התרבות הגרמנית, בד בבד עם לימוד השפה.
- בתהליך ההוראה רצוי לשלב למידה על התרבות הגרמנית בדרך החקר (שאלת שאלות, איסוף, ארגון ומיזוג מידע ממקורות מגוונים ועוד).
- יש לחשוף את הלומדים ככל האפשר לשפה הגרמנית, בדיבור ובעזרת כלי מדיה שונים.
- יש לעודד פרויקטים של שיתופי פעולה בין בתי ספר בארץ ובעולם (כולל משלחות של תלמידים)
- למידה חוץ בית ספרית: יש לעודד מפגשים ישירים או מקוונים עם דוברי גרמנית ולהשתמש במצבי תקשורת אותנטיים.
- יש ליצור הזדמנויות למידה לקידום כישורים שפתיים, כך שתלמידים יקבלו אחריות על הלמידה במהלך השיעור וכן מחוץ לבית הספר, ולפתח באופן יעיל אסטרטגיות למידה ותקשורת.
- יש לטפח בקרב התלמידים אסטרטגיות שיתוף פעולה, עבודה בזוגות או בקבוצות ותמיכה זה בזה במהלך הלמידה.

דרכי הערכה

ההערכה היא חלק בלתי נפרד מתהליך ההוראה והלמידה, אך אינה מטרה בפני עצמה.

תפקיד ההערכה הוא לתת משוב למורה ולתלמידים לשיפור ההוראה והלמידה (הערכה מעצבת), וכן לקבוע את רמת הישגים של התלמידים בסוף תהליך הלמידה (הערכה מסכמת).

התוכנית הלאומית ללמידה משמעותית מתווה שינוי בתפיסה החינוכית המשליכה על דרכי ההוראה, הלמידה וההערכה. דרך ההערכה המסורתית-כמותית היא בדרך כלל מבחן כתוב, והדרישה בו, לרוב, היא לשלוק פרטי מידע מהזיכרון. הערכה של למידה משמעותית, הנקראת גם הערכה חלופית-איכותית, מתבצעת באמצעות הדרישה ל"ביצועי הבנה", כלומר – להשתמש בידע ובמיומנויות שנלמדו וליישם אותם במצבים חדשים.

הערכה חלופית מבוססת על הערכת התהליך והתוצר גם יחד. ההערכה משולבת בהוראה והיא חלק בלתי נפרד ממנה. בתהליך הערכה זה מוערך התלמיד על פי כמה ממדים ויכולות בתחום הקוגניטיבי, החברתי, האישי והרגשי, תוך שימת דגש על מגוון היכולות והאינטליגנציות המרובות.

על ההערכה להיות בונה ומחזקת, ומאפשרת צמיחה ושינוי. לשם כך יש לשלב במרכיבי ההערכה גם "הערכה עצמית" של התלמיד. בהערכה זו מדרג הלומד את הרמה, הערך והאיכות של תוצרי הלמידה שלו במהלך השנה. הוא מודע לדרך הלמידה שלו ולומד כיצד לפתח דרכי למידה טובות יותר ללימוד השפה. הערכה עצמית מעצימה את התלמיד ומעודדת אותו להיות שותף פעיל המקבל אחריות על הלמידה שלו.

ניתן לשלב גם הערכת עמיתים המוכוונת על ידי קריטריונים ואבני דרך אשר הוגדרו בידי התלמידים. הערכה זו יכולה להתנהל באמצעות מבחן או דיון.

בלימודי שפה זרה המשוב המיידית של המורה על ביצועי התלמידים בעל פה משפיע במידה רבה על הישגיהם ועל המוטיבציה שלהם ללימוד השפה.

שימוש במגוון כלי הערכה מאפשר למורים לבחור את הכלי המתאים להם ולרמת הלומדים. המורה יכול להעריך את הישגי הלומדים בנקודות זמן שונות בתהליך רכישת השפה, ולהתוות דרכי ההוראה המתאימות ללומדים תוך התחשבות בשונות ביניהם.

הקפדה על מהלכי הערכה ומשוב רציפים לאורך תהליך הלמידה וההוראה, מסייעת לתלמידים להעריך את התקדמותם ואת שליטתם בחומר, ומאפשרת למורים משוב לדרך ההוראה.

החלופות בהערכה מאפשרות מתן מטלות מורכבות שאין עליהן תשובה חד משמעית. על כן יש צורך בקריטריונים ברורים להערכה דרך בניית מחוונים מדויקים ומפורטים. המחוונים הם סדרה של קווים מנחים לשם הערכה מהימנה. הם כוללים קריטריונים ברורים ומוגדרים להערכת הביצוע של הלומדים ברמות השונות. שיתוף התלמידים בבניית המחוונים ובהגדרת הקריטריונים להערכה של עבודתם יכול לתרום משמעותית לקבלת אחריות עצמית על הלמידה, ולהתקדמות בלמידה.

הסברים ודוגמאות למחוונים במצגת "בהערכה רבה – על מחוונים, תשובונים ומה שביניהם בדגש על חלופות בהערכה" מתוך האתר של אגף א' לפיתוח פדגוגי.

כלי הערכה חלופיים:

למידה מבוססת פרויקטים PBL

בשיטה זו מאורגן תהליך החקר סביב פרויקט – תוצר המניע את פעילויות התלמידים. התלמידים בוחרים לחקור נושא שקרוב לעולמם בתחום השפה או התרבות הגרמנית. עבודת החקר היא עבודה עצמית, המהווה שיאו של תהליך הלמידה בדרך החקר. זו משימה לימודית המאפשרת לתלמידים לבחור נושא על פי עניין אישי, ולחקור אותו לעומק. התלמידים מציגים את התוצר שלהם בפני קהל (פרזנטציה), מסבירים, ומבצעים רפלקציה על תהליך הלמידה שלהם. המורה מקיים דיאלוג מתמיד עם תלמידיו, מנחה ומכוון אותם בשלבי הכנת הפרויקט.

קישור להסבר מפורט על ההערכה בלימודי גרמנית נמצא [באתר המפמ"ר](#).

תלקיט (פורטפוליו) כתוב או דיגיטלי:

התלקיט הוא אוסף של עבודות התלמידים שנעשו במהלך הלימוד. אוסף זה משקף את מאמציהם, את התקדמותם ואת הישגיהם של הלומדים בתהליך רכישת השפה הגרמנית. אפשר לכלול בתלקיט הכתוב שיעורי בית, דפי עבודה, תרגילים, חיבורים ועוד. תלקיט דיגיטלי יכול להיות מורכב ממשימות אינטרנטיות, בלוגים, הקלטות, קטעי וידיאו, תמונות, מצגות, מפות דינמיות ועוד. תלקיט זה מאפשר לתלמידים לבטא אינטליגנציות שונות, שאינן באות לידי ביטוי במבחנים. הוא מגביר את המוטיבציה שלהם ומשמש כלי חינוכי לעידוד התלמידים לקבל אחריות על למידתם.

מטרות אופרטיביות במיומנויות השפה בהתאם לרמות הלימוד:

רמה	הבנת הנשמע	הבנת הנקרא	השתתפות בשיחה	הבעה בעל פה	הבעה בכתב
A 1	לזהות/להבין מילים מוכרות וביטויים בסיסים.	לזהות/ להבין מילים מוכרות במשפטים פשוטים מאוד, למשל בהודעות ובהכרזות.	לקיים אינטראקציה פשוטה, בתנאי שהאדם שאיתו משוחחים יחזור לאט על המשפטים או ינסח אותם מחדש לפי הצורך; לשאול שאלות פשוטות על נושאים מוכרים או על צרכים מיידים. לענות על שאלות מסוג זה.	להשתמש בביטויים ובמשפטים פשוטים כדי לתאר את מקום מגורינו או את האנשים שאנחנו מכירים.	לכתוב גלויה/ברכה קצרה פשוטה, לדוגמה ברכה או איחול לחגים; למלא שאלון – לרשום את השם, את האזרחות ואת הכתובת על טופס של בית מלון.
A 2	להבין דיווחים פשוטים שלא שמעו קודם, בנושאים מוכרים; להבין הוראות ולזהות ספרות ומספרים במשפטים.	להבין את עיקרו של טקסט פשוט וקצר שבו יש רק מעט מאוד מבנים או מילים לא ידועים.	בשיחה קצרה – לשאול שאלות ולענות על נושאים מוכרים, תשובות אשר אינן מחייבות התערבויות ארוכות ולא	לתאר בכמה משפטים ובאמצעים פשוטים את המצב האישי ולסכם את המידע החשוב ביותר על עצמי.	לכתוב פתק או הודעה קצרה ופשוטה כדי להעביר מידע (בעזרת מילון). על המסר להיות ברור, גם אם יש

רמה	הבנת הנשמע	הבנת הנקרא	השתתפות בשיחה	הבעה בעל פה	הבעה בכתב
			הבעת עמדות אישיות.		שגיאות בשפה.
B1	<p>להבין את עיקרי הדברים המושמעים בשפה סטנדרטית וברורה.</p> <p>להבין הנחיות לבצע מטלה.</p> <p>להבין מידע עובדתי על נושאים מהחיים היום-יומיים או על נושאים שנלמדים.</p> <p>לעקוב אחר שיחה על נושאים מציאותיים או מדומים.</p> <p>להבין את הנקודות העיקריות של טקסט דבור על נושאים מוכרים.</p> <p>להבין את הנקודות העיקריות של משדר חדשות או של קטעים מוקלטים פשוטים על נושאים</p>	<p>להבין טקסטים שנכתבים בשפה יום-יומית.</p> <p>להבין הוראות מפורטות.</p> <p>להכיר אוצר מילים מספק לצורך התכתבות.</p> <p>לאתר את המידע המבוקש לצורך ביצוע המטלה.</p> <p>להבין השתלשלות אירועים.</p>	<p>להגיב למצבים משתנים בקלות יחסית, ובלבד שהשפה תקנית ומבוטאת בבירור.</p> <p>להשתתף באופן פעיל בשיחה, להחליף מידע, להגיב לרגשות, להציג נקודות מבט.</p> <p>להשתתף בדיון כדי להסביר, להגיב, להשוות או להתנגד.</p> <p>לראיין ולהתראיין.</p>	<p>להתבטא בצורה פשוטה על נושאים שונים.</p> <p>לדבר בפני קהל.</p> <p>לחזור על מידע במילים אחרות.</p> <p>לספר חוויות.</p> <p>לתאר.</p> <p>להסביר.</p> <p>לבטא רגשות או דעה אישית.</p> <p>לשכנע.</p>	<p>לכתוב טקסט מובנה ועקבי על נושאים קונקרטיים או מופשטים בתחומים מוכרים.</p> <p>לחזור על מידע במילים אחרות.</p> <p>לעשות פרפרזה פשוטה על קטעים קצרים.</p> <p>לכתוב מכתב אישי הכולל דעות על נושאים מופשטים (לדוגמה בתחומי התרבות)</p>

רמה	הבנת הנשמע	הבנת הנקרא	השתתפות בשיחה	הבעה בעל פה	הבעה בכתב
	ידועים.				<p>לתאר בכתב חוויות, עובדות או אירועים. לכתוב סיפור קצר או תיאור של שיר. לכתוב הודעות קצרות אינפורמטיביות.</p>

נושאים לשיחה ברמות הידע השונות:

נושאים תרבותיים מומלצים	אוצר מילים	נושאים דקדוקיים	מטרות אופרטיביות	נושאים לשיחה ברמה A 1
להציג אדם מפורסם	<ul style="list-style-type: none"> • אלפבית • פעילויות • מספרים • ברכות • זהות 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 מינים • כינויי גוף • פעלים רגילים בהווה • פעלים לא רגילים בהווה • שאלות כן/לא ושאלות תוכן • שלילה nicht • 'להיות' בהווה • können – יכולת-בהווה • המקום של הפועל המוטה במשפט חיובי 	<p>התלמידים ידעו:</p> <ul style="list-style-type: none"> • לברך • להציג את עצמם או מישהו אחר • לאיית מילה • לשאול על מישהו • לדבר על תחביבים • לדבר על דברים שהם אוהבים או לא אוהבים 	היכרות

נושאים תרבותיים מומלצים	אוצר מילים	נושאים דקדוקיים	מטרות אופרטיביות	נושאים לשיחה ברמה A 1
		<ul style="list-style-type: none"> • פעלים מתחלקים • מילת יחס : in • haben בהווה • תוארי פועל מרחביים 		
סוגי בתי הספר בגרמניה	<ul style="list-style-type: none"> • התאריך • בית הספר • השעה • הזמנים של היום • החודשים • ימות השבוע 	<ul style="list-style-type: none"> • המקום של הפועל המוטה במשפט חיובי • פועלים מתחלקים • מילות יחס עם Akkusativ או Dativ : neben, an, unter, auf, über, hinter, vor zwischen • haben בהווה 	<ul style="list-style-type: none"> • לתאר את סדר היום • לתאר את מערכת השעות • לדבר על בית הספר (המקום, המקצועות, המורים ומשך הזמן) • להגיד את שעות הלימודים • להציג את שיעורי בית 	. יום הלימודים שלי

נושאים לשיחה ברמה A 1	מטרות אופרטיביות	נושאים דקדוקיים	אוצר מילים	נושאים תרבותיים מומלצים
		<ul style="list-style-type: none"> • תוארי פועל מרחביים 		
חיות	<ul style="list-style-type: none"> • לתאר חיות • לדבר על חיות 	<ul style="list-style-type: none"> • מושא ישיר • כינוי גוף באקוסטיב • הפעלים wollen mögen • כינוי קניין (באקוסטיב) • GENITIV- s bei Namen 	<ul style="list-style-type: none"> • סוגי חיות • תארים • צבעים 	<p>חיית המחמד הפופולרית ביותר של הגרמנים</p>
משפחה וחברים	<ul style="list-style-type: none"> • להציג את המשפחה • להזמין מישהו 	<ul style="list-style-type: none"> • שלילה kein • משפטים משועבדים 	<ul style="list-style-type: none"> • המשפחה • הסכמה 	<p>בטהובן - משפחה גרמנית מפורסמת</p>

נושאים תרבותיים מומלצים	אוצר מילים	נושאים דקדוקיים	מטרות אופרטיביות	נושאים לשיחה ברמה A 1
	<ul style="list-style-type: none"> • סירוב • הבעות תודה • יתרונות וחסרונות 	<ul style="list-style-type: none"> • ב weil • מילות יחס : • für, gegen 	<ul style="list-style-type: none"> • להודות • להסכים ולסרב • לתאר תכונות אופי 	
ברלין – העיר והפעילויות בה	<ul style="list-style-type: none"> • קניות • בגדים • חנויות • איברי גוף • תארים 	<ul style="list-style-type: none"> • möchten • כינוי גוף ב Dativ • מילות יחס עם • Akkusativ und Dativ 	<ul style="list-style-type: none"> • לעשות קניות • לומר מה שרוצים לקנות/להזמין • להגיד מה שאוהבים או לא אוהבים • לדבר על הבגדים ועל 	כמה זה עולה?

נושאים לשיחה ברמה A 1	מטרות אופרטיביות	נושאים דקדוקיים	אוצר מילים	נושאים תרבותיים מומלצים
	<ul style="list-style-type: none"> האופנה לתאר את עצמם ואחרים 			
הבית שלי	<ul style="list-style-type: none"> לתאר את החדר, הבית, השכונה או העיר שלי לדבר על הפעילויות בבית לתת הוראות 	<ul style="list-style-type: none"> ציווי müssen בהווה מילת יח mit on 	<ul style="list-style-type: none"> רהיטים העיר הבית פעילויות 	לתאר את העיר המבורג
חופשה	<ul style="list-style-type: none"> לדבר על העבר לתאר 	<ul style="list-style-type: none"> זמן עבר – (Präteritum: haben, sein) 	<ul style="list-style-type: none"> מזג האוויר תחבורה 	מה קרה אתמול בגרמניה? – מאמר מהעיתונות

נושאים לשיחה ברמה A 1	מטרות אופרטיביות	נושאים דקדוקיים	אוצר מילים	נושאים תרבותיים מומלצים
	<ul style="list-style-type: none"> פעילות במשך יממה (בעבר) • לתכנן נסיעה • לנסח טיעונים כדי לשכנע • לדבר על תכניות לחופשה • לדבר על מזג האוויר 	<ul style="list-style-type: none"> (Perfekt – פעלים עם haben und sein) • תוארי פועל של זמן 	<ul style="list-style-type: none"> • אירוח • סיור 	

נושאים לשיחה ברמה A 2	מטרות אופרטיביות	נושאים דקדוקיים	אוצר מילים	נושאים תרבותיים מומלצים

נושאים תרבותיים מומלצים	אוצר מילים	נושאים דקדוקיים	מטרות אופרטיביות	נושאים לשיחה ברמה A 2
עבודות סטודנטיאליות	<ul style="list-style-type: none"> • מקצועות • פעילויות 	<ul style="list-style-type: none"> • משפט עיקרי – משפט משועבד - Hauptsatz Nebensatz (Konjunktionen : weil, dass und denn) • זמן עבר - Perfekt של פעלים מתחלקים, פעלים עם תחילית ופעלים המסתיימים ב- ieren- hätte, wäre, würde • machen 	<ul style="list-style-type: none"> • להביע תקוות, רצונות ומשאלות • לדבר על מקצועות • , לדווח או להסביר משהו • לתכנן תוכנית 	התוכניות שלי
אירגוני סיוע בגרמניה	<ul style="list-style-type: none"> • מחמאות • רגשות • פשרות 	<ul style="list-style-type: none"> • תארים רגילים ולא רגילים • ערך היתרון וערך ההפלגה • להשוות: 	<ul style="list-style-type: none"> • לנסח כללים • לדבר על רגשות 	ידידות וחברות

נושאים תרבותיים מומלצים	אוצר מילים	נושאים דקדוקיים	מטרות אופרטיביות	נושאים לשיחה ברמה A 2
		(Komparativ und Superlativ: so...wie/...er als) Dativ • פעלים רפלקסיביים	<ul style="list-style-type: none"> • לתת מחמאות • להשוות תכונות • לבקש/ להציע עזרה • לדבר על ידידות • להביע אי הסכמה ולהגיע לפשרה 	
ערוצי טלוויזיה ותחנות רדיו בגרמניה	<ul style="list-style-type: none"> • תקשורת ותקשורת אלקטרונית • ביטויי זמן 	<ul style="list-style-type: none"> • משפט עיקרי – משפט משועבד (wenn) • הפעלים sollen, dürfen • הפעלים Modalverben 	<ul style="list-style-type: none"> • לדבר על תקשורת אלקטרונית • להגיד מה מותר ומה אסור 	טכנולוגיה

נושאים תרבותיים מומלצים	אוצר מילים	נושאים דקדוקיים	מטרות אופרטיביות	נושאים לשיחה ברמה A 2
		Präteritum	<ul style="list-style-type: none"> • להשתמש במשפטי תנאי • לשלב ביטויי זמן במשפטים • לתת הוראות 	
ימי חג בגרמניה	<ul style="list-style-type: none"> • חגים • תארים 	<ul style="list-style-type: none"> • תארים לפני שם העצם (Adjektivdeklination) • שאלות (indirekte Fragesätze mit ob, höfliche Frage und Bitte mit könnte und würde) • הפועל wissen 	<ul style="list-style-type: none"> • להביע הסכמה או אי הסכמה • לשאול בנימוס • לדבר על חגים ועל אירועים 	החגים והאירועים שלי
בתי ספר ופרויקטים סביבתיים	<ul style="list-style-type: none"> • שימור • מזג האוויר 	<ul style="list-style-type: none"> • משפטים עם מילות שלילה (keiner, niemand,,: nichts, 	<ul style="list-style-type: none"> • להגיד איפה הייתי רוצה לחיות 	עולם וסביבה

נושאים תרבותיים מומלצים	אוצר מילים	נושאים דקדוקיים	מטרות אופרטיביות	נושאים לשיחה ברמה A 2
		<ul style="list-style-type: none"> nie) Konjunktiv II • 	<ul style="list-style-type: none"> • לדבר על תוצאות 	
טיול בהרי גרמניה	<ul style="list-style-type: none"> • נופים • נסיעה • אירוח 	<ul style="list-style-type: none"> • מילות יחס • העתיד • להמליץ sollte Modalverben • משפט עיקרי – משפט משועבד : obwohl- trotzdem • משפט זיקה: כינוי זיקה ב Nominativ 	<ul style="list-style-type: none"> לבטא העדפה וסירוב להסכים ולסרב לתכנן טיול 	לטייל
<ul style="list-style-type: none"> • Abiball der • אחים גרמנים מפורסמים לדוגמה: 	<ul style="list-style-type: none"> • אירועים 	<ul style="list-style-type: none"> • השוואה ויחסיות • מילות זמן 	<ul style="list-style-type: none"> • לתאר תכונות של מישהו • לתאר 	מסיבת סיום

נושאים לשיחה ברמה A 2	מטרות אופרטיביות	נושאים דקדוקיים	אוצר מילים	נושאים תרבותיים מומלצים
	פעולה בזמן עבר	<ul style="list-style-type: none"> זמן עבר-Präteritum- של פעלים רגילים ולא רגילים פעלים עם Akkusativ und Dativ 		<p>האחים שול,</p> <p>האחים גרים,</p> <p>האחים דסלר</p>

נושאים לשיחה ברמה B 1	מטרות אופרטיביות	נושאים דקדוקיים	אוצר מילים	נושאים תרבותיים מומלצים
מוזיקה	<ul style="list-style-type: none"> לספר על אירועי העבר להביע טעמים 	<ul style="list-style-type: none"> זמן עבר- Perfekt Präteritum משפטי זיקה: כינוי 	<ul style="list-style-type: none"> מוסיקה הצגות 	פסטיבלי רוק מפורסמים

נושאים לשיחה ברמה B 1	מטרות אופרטיביות	נושאים דקדוקיים	אוצר מילים	נושאים תרבותיים מומלצים
	והעדפות	הזיקה ב- Dativ und Akkusativ		
סולידריות	<ul style="list-style-type: none"> להציע עזרה להביע אמפתיה להציג את המטרה 	<ul style="list-style-type: none"> סביל בהווה werden+Partizip Perfekt סביל ב Präteritum להמליץ – Ich rate dir... Du solltest... An deiner Stelle... משפט עיקרי – משפט משועבד als, wenn – damit um....zu + 	<ul style="list-style-type: none"> עזרה ועזרה הדדית סכסוכים בבית הספר Mobbing 	<p>הטרדה בבתי הספר בגרמניה</p> <p>ארגונים מיוחדים נגד אלימות והטרדה</p>

נושאים לשיחה ברמה B 1	מטרות אופרטיביות	נושאים דקדוקיים	אוצר מילים	נושאים תרבותיים מומלצים
		Infinitiv		
אומנות	<ul style="list-style-type: none"> • לתאר אנשים, יצירות אמנות • לציין את רצף הזמן • לספר על פעולות שמתרחשות בזמן 	<ul style="list-style-type: none"> • משפט עיקרי – משפט משועבד • kausale Konjunktion : da • temporale Konjunktion : während, bevor, nachdem • מילות יחס עם Akkusativ und Dativ 	<ul style="list-style-type: none"> • תארים • אומנות • אומנים 	הרייכסטאג

נושאים לשיחה ברמה B 1	מטרות אופרטיביות	נושאים דקדוקיים	אוצר מילים	נושאים תרבותיים מומלצים
עתידות	להביע השערה מה יהיה בעתיד לקבוע מטרה לעתיד • לחזות • להניח	זמן עתיד : Futur I : werden + Infinitiv Konjunktiv II	• העתיד והיצירה • פחדים ומשאלות	יוזמה כלכלית (Jugend denkt Zukunft)
איכות סביבה ושינוי האקלים	• לדבר על הסביבה • להציע פעולות למען איכות הסביבה • לדבר על שינויים • להציג חלופות • להבהיר חשיבות של	ערך היתרון וערך ההפלה brauchen+...zu+ Infinitiv Genitiv • משפט עיקרי – משפט משועבד seit/seitdem-	• שינויי האקלים • איכות הסביבה	מיחזור בגרמניה

נושאים תרבותיים מומלצים	אוצר מילים	נושאים דקדוקיים	מטרות אופרטיביות	נושאים לשיחה ברמה B 1
		zweiteilige Konjunktion- entweder...oder - konzessive Präposition : trotz+ Genitiv	עניין מסוים • להטיל הגבלה	
מקצועות שונים בגרמניה	מקצועות פעילויות עולם העבודה	• להמליץ : (sollen, würden) • משפטי זיקה עם כינוי הזיקה : was und wo • מילת יחס + wegen Genitiv : מילת קישור עם שני חלקים:	איזו עבודה מתאימה לכל אחד? • לציין יתרונות חסרונות • לייעץ • להסביר לציין את העונג ומורת הרוח	עבודה לכולם

נושאים תרבותיים מומלצים	אוצר מילים	נושאים דקדוקיים	מטרות אופרטיביות	נושאים לשיחה ברמה B 1
		zwar...., aber		

המילון נמצא באתר בקובץ נפרד.

Rahmenplan "Deutsch als Fremdsprache" für das Auslandsschulwesen

http://www.bva.bund.de/DE/Organisation/Abteilungen/Abteilung_ZfA/Auslandsschularbeit/DSD/RahmenplanDaF/node.html;jsessionid=09CCCC418141B60587E4B49C0270DA9A.1_cid392

https://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf

Friderike Jin, Lutz Rohrmann, Milena Zbrankova - "Prima-Deutsch für Jugendliche, Band 1", Cornelsen Verlag Berlin, 2014.

Friderike Jin, Lutz Rohrmann, - "Prima-Deutsch für Jugendliche, Band 2", Cornelsen Verlag Berlin, 2014.

Friderike Jin, Lutz Rohrmann, - "Prima-Deutsch für Jugendliche, Band 3", Cornelsen Verlag Berlin, 2014.

Friderike Jin, Lutz Rohrmann, Grammatiki Rizou- "Prima-Deutsch für Jugendliche, Band 4", Cornelsen Verlag Berlin, 2014.

Wilfried Krenn, Herbert Puchta, "Motive", Hueber Verlag, 2015.

Manuela Gerorgiakaki, "Beste Freunde", Hueber Verlag, 2015.